

Skatinamosios finansinės priemonės „Pokytis“ sąlygų viešo aptarimo metu gautos pastabos

Pastabos	Pastaba, siūlymas, klausimas	UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ (toliau – INVEGA) atsakymas
I	<p>Akivaizdu, kad priemonė orientuota į finansavimo iš komercinių kredito (finansų) įstaigų negalinčias gauti įmones, tad tokioms įmonėms būtų svarbu:</p> <p>1. Turėti galimybę papildomai finansuojantis įmonės plėtrą/modernizavimą/transformaciją taip pat dalinai refinansuoti ir turimas paskolas, nes esami kreditoriai gali prieštarauti papildomam įmonės finansavimuisi, nenorėdami bloginti savo padėties, taip pat kreditoriai nesutiktų „dalintis“ užstatais su INVEGA. SIŪLOME numatyti galimybę tinkamomis finansuoti išlaidomis laikyti ir esamų finansinių įsipareigojimų refinansavimą, kuris negalėtų viršyti 50 proc. POKYTIS paskolos(-ų) sumos.</p> <p>2. Įmonės, investuojančios į efektyvesnę technologinę įrangą automatiškai susidurs su papildomų gamybinių ir sandėliavimo plotų poreikiu.</p>	<p>1. Neatsižvelgta.</p> <p>Priemonė finansuojama 2021–2027 m. Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų laikotarpio lėšomis. Refinansavimas šioje priemonėje nėra galimas, nes 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo+“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (toliau – Bendrujų nuostatų reglamentas), 58 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad: „<...> parama teikiama tik tiems investicijų elementams, kurie nėra fiziškai užbaigti arba visiškai įgyvendinti investavimo sprendimo priėmimo dieną“.</p> <p>Taip pat 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius su visais pakeitimais (toliau – Bendrosios išimties reglamentas) numatyta, kad valstybės pagalba gali būti teikiama tik skatinamąjį poveikį turinčiai pagalbai. Šio reglamento 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta: „Laikoma, kad pagalba turi skatinamąjį poveikį, jei, prieš pradėdamas vykdyti su projektu ar veikla susijusius darbus, gavėjas atitinkamai valstybei narei pateikia rašytinę paraišką gauti pagalbą“.</p> <p>2. Neatsižvelgta.</p> <p>Priemonė finansuojama ES struktūrinių fondų laikotarpio lėšomis pagal 2021–2027 m. ES fondų</p>

	<p>SIŪLOME numatyti galimybę iki 50 proc. POKYTIS paskolos skirti ir gamybinio/sandėliavimo/mokslinės paskirties nekilnojamojo turto statybai ar įsigijimui.</p>	<p>investicijų programoje nustatytus uždavinius bei Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonių veiklas ir skirta konkrečioms, šiuose dokumentuose nustatytiems tikslams įgyvendinti. Priemone finansuojamų veiklų atveju, ES lėšos yra numatytos ir skirtos konkrečiai investicijoms į Pramonės įmonių gamybos procesų skaitmeninimo įrangą.</p>
<p>II</p>	<p>1. Paskolos gavėjo bendrosios tinkamumo sąlygos 1.2.11. punktas.</p> <p>Aprašyme yra numatyta, kad „[...] Projektas paraiškos vertinimo metu INVEGOS yra pripažintas ekonomiškai pagrįstu ir finansiškai gyvybingu“. Praktikoje dažnai susiduriama su problema, kai projekto rezultato/stebėsenos rodikliai yra skaičiuojami ne konkrečiam finansuotam projektui, bet visai įmonei (paraiškos teikėjui), tad įgyvendinus vieną projektą, daryti ženklų/reikšmingą/kardinalią įtaką bendram įmonės rezultatų pokyčiui yra sudėtinga.</p> <p>Prašome nurodyti, kokiais konkrečiais kriterijais ar rodikliais bus įvertinamas Projekto atitikimas šiai sąlygai.</p> <p>Taip pat prašome nurodyti, ar Projektui bus keliami stebėsenos ar rezultato rodikliai, o jeigu bus – nurodykite, kokia apimtimi jie bus skaičiuojami.</p>	<p>1. Paaiškinimas.</p> <p>Tai yra tipinė INVEGOS tiesioginėms paskoloms taikoma sąlyga. Finansinėms priemonėms keliami tam tikri reikalavimai ir ES reglamentuose. Bendrųjų nuostatų reglamento 58 straipsnyje nustatyta, kad: „Pagal finansines priemones parama galutiniams gavėjams teikiama tik investicijoms <....>, kurios, kaip numatoma, bus finansiškai perspektyvios ir kurioms neteikiamas pakankamas finansavimas iš rinkos šaltinių.“ Kiekvienas Projektas yra vertinamas individualiai pagal INVEGOS metodiką. Vertinama Verslo subjekto konkurencinė aplinka, veiklos pobūdis ir vieta, ar Paskolos lėšomis įsigyjamas ilgalaikis turtas yra susijęs su Verslo subjekto veikla ir pan. Taip pat vertinama, ar, įgyvendinus Projektą, bus generuojami pakankami pinigų srautai Paskolai gražinti.</p> <p>Priemone bus skatinama Pramonės įmonės diegti pažangią įrangą, kuri didintų įmonių našumą. Pabaigus įgyvendinti Projektą, bus prašoma pateikti informaciją (apskaičiuotą našumo rodiklį) apie pridėtinę vertę, tenkančią vienam darbuotojui, prieš pradėdant įgyvendinti Projektą ir Projektui pasibaigus (Priemonės aprašymo Specialiųjų sąlygų 7 dalis „Papildomi privalomi pateikti dokumentai“ 2.2 papunktis). Vienam darbuotojui tenkanti pridėtinė vertė apskaičiuojama kaip santykis tarp visos pridėtinės vertės ir atitinkamais metais dirbančių</p>

	<p>metinių visos darbo dienos ekvivalentų. Pasiekus bent 15 proc. didesnę pridėtinę vertę nei, kad buvo prieš Projekto pradžią, bus galimas iki 10 proc. Paskolos sumos nurašymas, atsižvelgiant į galimos suteikti maksimalios valstybės pagalbos sumą.</p>
<p>2. Paskolos gavėjo bendrosios tinkamumo sąlygos 1.2.13. punktas Aprašymo Bendrosios priemonės finansavimo sąlygų 1 dalies “Paskolos gavėjo bendrosios tinkamumo sąlygos” 1.2.13. punkte yra numatyta, kad „Verslo subjekto nuosavybės rodiklis (nuosavo kapitalo ir viso turto santykis) po Paskolos suteikimo nėra mažesnis kaip 0,1.“ Tačiau jau veikiantys dideli verslai, ypatingai turintys filialų užsienio valstybėse, dažnai jau turi patirtų finansinių, turtinių, skolinių įsipareigojimų, todėl vertinant paraišką, INVEGA, tikėtina, atliks pelno koregavimą, kas gali turėti reikšmingą įtaką sprendimui finansuoti.</p> <p>Siūlome numatyti potencialiems Paskolos gavėjams įsivertinimo sąlygas ir mechanizmą, kuris leistų, nepatiriant reikšmingų laiko sąnaudų, nuspręsti, ar teikti paraišką finansinei priemonei gauti.</p>	<p>2. Paaiškinimas. Kreipiantis Paskolos vienas iš kartu su paraiška teikiamų dokumentų yra „Verslo subjekto veiklos (finansinių) duomenų detalizacijos forma“ (bus skelbiama viešai interneto svetainėje http://www.invega.lt prie konkrečios Finansinės priemonės). Užpildžius toje formoje prašomus pateikti duomenis apie Verslo subjekto finansinę būklę ir prašomos suteikti Paskolos sumą, nuosavybės rodiklis toje formoje apskaičiuojamas automatiškai. INVEGA, Verslo subjekto paraiškos vertinimo metu, nustačiusi, kad rodiklis netenkina aprašyme nustatytos sąlygos, ar kitus paraiškos trūkumus, teikia metodinę pagalbą Verslo subjektui dėl paraiškos tobulinimo.</p>
<p>3. Paskolos gavėjo bendrosios tinkamumo sąlygos 1.2.14. punktas</p> <p>Aprašyme nurodyta, kad „[...] Verslo subjektas turi pateikti tris atsisakymo finansuoti Verslo subjektą pažymas [...] INVEGAI, pasirašytas Finansų įstaigų ir kuriose nurodyta, kad Pažymoje nurodytomis sąlygomis finansavimas Verslo subjektui neteikiamas“. Prašome pagrįsti, kodėl nustatytas trijų Lietuvoje veikiančių finansų įstaigų atsisakymo finansuoti patvirtinimas. Tokie reikalavimai yra pertekliniai, nes apriboja kapitalo prieinamumą, o priemonė tampa orientuota į silpną, finansiškai rizikingesnį verslą, kuris įprastomis rinkos sąlygomis susiduria su finansavimo trūkumu. Ši priemonė turi skatinti verslo augimą, t. y. verslas galėtų pasinaudoti galimybe kombinuoti finansavimą ir greičiau bei efektyviau įgyvendinti plėtros projektus. Lygiagrečiai šiam punktui teikiame papildomus pastebėjimus. Pirma – bendrauti, teikti Projekto informaciją trims finansų įstaigoms kainuos nemažai laiko. Iš praktikos matome, kad finansavimo sprendimai užtrunka tikrai ne vieną mėnesį. Papildomai pabrėžiame, kad aprašyme numatyta, jog Projektas negali būti pradėtas įgyvendinti iki paraiškos pateikimo dienos. Apibendrinant – tokie reikalavimai ir jų tarpusavio logika apriboja verslo galimybes Projektą įgyvendinti greičiau. Antra – turi</p>	<p>3. Paaiškinimas. INVEGA, būdama nacionaline plėtros įstaiga, kurios veikla yra reglamentuojama Lietuvos Respublikos nacionalinės plėtros įstaigos įstatymu, turi užtikrinti efektyvų investavimą srityse, kuriose finansavimas rinkos sąlygomis yra nepakankamas ir (ar) neoptimalus, ir skatinti finansiškai gyvybingas investicijas. INVEGA, prieš suteikdama finansavimą, turi įsitikinti, kad konkreti paraišką pateikusi įmonė finansavimo savo Projektui rinkoje negavo. Reikalaujame 3 pažymų, vadovaujamės Lietuvos banko raštiškai pateiktomis rekomendacijomis, Lietuvos respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai bei INVEGAI. Taip pat šis pažymų skaičius, kaip pakankamas pagrįsti, kad finansavimas rinkoje neteikiamas, suderintas su Lietuvos bankų asociacija.</p>

<p>būti suvienodintos finansų įstaigų sąvokos (Apraše minimos: finansų įmonės, finansų įstaigos, licencijuoti bankai, kredito įstaigos). Naudojamos skirtingos sąvokos sukuria papildomą administravimą ir sukuria terpę skirtingam interpretavimui. Trečia, atsižvelgiant į nusistovėjusių finansinių įstaigų veiklos praktiką, atsisakymo finansuoti Verslo subjektą pažymas finansų įstaigos išduos tik sumokėjus atitinkamą mokestį.</p> <p>Siūlome Specialiosiose priemonės finansavimo sąlygose numatyti, kad pareiškėjas gali pažymų išdavimo mokestį, jei jo bendra vertė didesnė nei 300 EUR, apskaityti (įtraukti) į įsigyjamo ilgalaikio turto vertę.</p>	<p>Sąvokos negali būti suvienodintos, nes jos nėra tapačios. Pagal Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymą finansų įstaiga skaidosi į kredito įstaigą ir finansų įmonę. Kredito įstaigos Lietuvoje yra bankai ir kredito unijos. Sąvokos naudojamos tiksliai pagal paskirtį, nurodant apie ką konkrečiame sakinyje kalbama pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus.</p> <p>Reikalavimas, kad Projektas negali būti pradėtas įgyvendinti, kyla iš Bendrosios išimties reglamento 6 straipsnio 2 dalies reikalavimo (žr. atsakymą į I-os pastabos 1 punktą).</p> <p>Nustatant ilgalaikio turto vertę turi būti vadovaujamas šio turto apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais.</p>
<p>4. Paskolos sutarties sudarymo mokestis</p> <p>Aprašyme yra numatyta, kad mokamas 0,4 proc. nuo Paskolos sumos dydžio vienkartinis mokestis, bet ne mažiau kaip 200 Eur. Esant didesnei Paskolos sumai pareiškėjas patirs gan dideles išlaidas, kurių negalės traukti į tinkamas išlaidas.</p> <p>Siūlome Specialiose priemonės sąlygose numatyti, kad pareiškėjas gali sutarties sudarymo mokestį, jei jo vertė siekia daugiau nei 1000 EUR, apskaityti (įtraukti) į įsigyjamo ilgalaikio turto vertę.</p>	<p>4. Neatsižvelgta.</p> <p>Visoms tiesioginėms INVEGOS paskoloms yra taikomi administravimo mokesčiai.</p> <p>INVEGOS suteikiama paskola negali viršyti daugiau kaip 75 proc. Tinkamų finansuoti Projekto išlaidų.</p> <p>Sutarties sudarymo mokestis, mokamas INVEGAI, negali būti traktuojamas kaip Tinkamos finansuoti Projekto išlaidos.</p>
<p>5. Tinkamumo laikotarpis ir Paskolų išmokėjimo laikotarpis</p> <p>Nenurodyta iki kada turi būti pasirašomos paskolos sutartys.</p> <p>Prašome nurodyti, kiek laiko užtrunka paraiškos vertinimo, sprendimo priėmimo ir sutarties pasirašymo procesas.</p>	<p>5. Paaiškinimas.</p> <p>Paskolų sutartys gali būti pasirašomos ES reglamentų, pagal kuriuos teikiama pagalba, galiojimo laikotarpiu, bet ne vėliau nei iki 2029 m. birželio 30 d.</p> <p>Paraiškų vertinimas bus atliekamas vadovaujantis INVEGOS tiesioginių paskolų paraiškų ir prašymų teikimo ir vertinimo tvarka (toliau – tvarka), kuri skelbiama viešai INVEGOS interneto svetainėje. Tvaroje nustatyta, kad paraiškos vertinimas atliekamas per 30 darbo dienų nuo paraiškos pateikimo (su sąlyga, jei buvo pateikti visi tinkami dokumentai).</p>
<p>6. Paskolos trukmė ir Paskolos išmokėjimas</p>	<p>6. Paaiškinimas.</p>

<p>Aprašyme nenurodytos paskolos išmokėjimo sąlygos. Verslui, įgyvendinant projektus, tiek pinigų srautų planavimui, tiek Projekto administravimui labai svarbu įvertinti, kokiomis dalimis, kuriuo Projekto metu, kokia informacija ar dokumentais remiantis bus išmokama paskola.</p> <p>Prašome patikslinti, ar visa paskolos suma gali būti išmokama Projekto įgyvendinimo pradžioje, taip pat ar paskola paskolos gavėjui gali būti išmokama dalimis/ visa suma, šiam dar nepanaudojus nustatytų privataus finansavimo lėšų.</p>	<p>Paskolos išmokėjimo tvarka bus nustatyta Paskolos sutartyje. Esminės Paskolos išmokėjimo sąlygos tokios: Paskolos lėšos išmokamos tiesiogiai Paskolos gavėjui arba jo tiekėjui pagal Paskolos gavėjo pateiktus Paskolos lėšų pervedimo prašymus. Kartu su pervedimo prašymu, jame nurodytai sumai, Paskolos gavėjas privalės pateikti sąskaitas faktūras ir (ar) kitus pagrindžiančius dokumentus.</p>
<p>7. Paskolos teikimo kaina paskolų gavėjams Aprašyme nenurodytos kredito grąžinimo grafiko sudarymo taisyklės. Prašome nurodyti, kokiomis taisyklėmis remiantis bus sudaromi kredito grąžinimo grafikai: ar jie bus sudaromi individualiai, atsižvelgiant į paskolos gavėjo pinigų srautų sezoniskumą, projekto atsiperkamumą ar pan.</p>	<p>7. Paaiškinimas. Mokėjimo grafikas nustatomas individualiai pagal Paskolos gavėjo veiklos pobūdį.</p>
<p>8. Valstybės pagalbos teikimas ir apskaičiavimas</p> <p>Aprašymo Bendrųjų sąlygų 14 dalies „Valstybės pagalbos teikimas ir apskaičiavimas“ 1 punkte nurodyta, kaip apskaičiuojamas bendrasis subsidijos ekvivalentas ir didžiausias galimos pagalbos dydis. Atsižvelgiant į pateiktą logiką ir proceso/apskaičiavimo eiliškumą (ypač, kad tik paskolos suteikimo metu įvertinama suteikiamos paskolos palūkanų lygis su apskaičiuotomis palūkanomis pagal Europos Komisijos komunikatą), manome, kad teikiant paraišką yra sudėtinga apskaičiuoti, koks galimas maksimalus paskolos dydis, o tai turi įtakos Projekto planavimui, jo ekonominės naudos vertinimui.</p>	<p>8. Paaiškinimas. Maksimalią galimos gauti valstybės pagalbos sumą galima įsivertinti pagal Projekto vertę, vadovaujantis aprašyme pateiktomis taisyklėmis. Pagalbos dydžio apskaičiavimo principai yra nustatomi ES reglamentuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bendrosios išimties reglamente; • 2023 m. gruodžio 13 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 2023/2831 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo <i>de minimis</i> pagalbai su visais pakeitimais (De minimis reglamentas). <p>Paskolos palūkanų norma bus nustatoma kiekvienam paraišką pateikusiam Verslo subjektui individualiai vadovaujantis rizikos vertinimu, t. y. bus atsižvelgiama tiek į Verslo subjekto rizikos reitingą, tiek į Projekto rizikingumą, tiek į įkeičiamo turto bei Paskolos santykį, Paskolos trukmę. INVEGA savo puslapyje paskelbs preliminarią palūkanų skaičiuoklę.</p>
<p>9. Paskolos gavėjo įsipareigojimai po paskolos išmokėjimo</p>	<p>9. Paaiškinimas. Projekto įgyvendinimo terminas nėra siejamas su Paskolos išmokėjimo terminu. Kadangi priemonė skirta Pramonės įmonių gamybos procesų</p>

<p>Aprašymo Bendrųjų sąlygų 15 dalies „Paskolos gavėjo įsipareigojimai po paskolos išmokėjimo“ 2 punkte nurodyta, kad ilgalaikio turto įvedimo į eksploataciją aktas turi būti pateiktas per 20 d. d.</p> <p>Prašome patikslinti sąvoką – Projekto įgyvendinimo terminas. Ar Projekto įgyvendinimo terminas yra siejamas su paskolos išmokėjimo terminu? Jeigu taip – tada prašome ilginti turto įvedimo į eksploataciją akto pateikimo terminą.</p>	<p>skaitmeninimui ir Paskolos lėšomis bus įsigyjama įranga, tai šios priemonės atveju Projekto pabaiga siejama su tuo momentu, kada ta įranga pradeda naudoti, t. y. Projekto įgyvendinimo pabaiga yra laikoma ilgalaikio turto įvedimo į eksploataciją data. Verslo subjektas, aprašydamas Verslo plane savo Projektą, turėtų nurodyti preliminarią datą, t. y. per kiek laiko nuo Paskolos suteikimo planuoja įrangą įsidiegti ir pradėti naudoti.</p>
<p>10. Skirtų lėšų suma Numatyta: VVL regionui skirti – 49 477 735,00 Eur investicijų; Sostinės regionui skirti - 99 065 421,00 Eur investicijų. Priemonės siekis yra – didinti investicijas gavusių įmonių darbo našumo rodiklį „Vienam darbuotojui tenkanti pridėtinė vertė“. Pastebėtina, kad šis rodiklis yra ženkliai mažesnis VVL regione veikiančiose įmonėse. Manome, kad siūloma planuojamų investicijų proporcija neatspindi šios situacijos, bei nepilnai atliepia Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo tikslus.</p> <p><i>Siūlome planuojamas skirti lėšas investicijoms tarp Sostinės ir VVL regionų paskirstyti santykiu ½ arba 1/3.</i></p>	<p>10. Neatsižvelgta. Lėšų suma Lietuvos regionams nustatyta 2022 – 2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonėse, atsižvelgiant į ES fondų investicijų programoje nustatytus maksimalius regionams skirtų lėšų dydžius.</p>
<p>11. Finansuojami Projektai Tekste “3. Projektu diegiama gamybos procesų įranga, kuri apima ir vidinę gamybinę logistiką, su bent viena skaitmenine technologijų <..> naudojamas “vidinę gamybinę logistiką”. Literatūroje, siekiant apibūdinti procesus vykstančius gamybos procese yra terminas “gamybos logistika”. „Gamybos logistika“ apima veiklą, susijusią su gamybos procesų aprūpinimu žaliavomis, pagrindinėmis ir pagalbėmis medžiagomis, pusgaminiais, komplektavimo dalimis ir su pagamintos produkcijos perkėlimu į gatavos produkcijos sandėlius.</p> <p><i>Siūlome naudoti terminą “gamybos logistika”.</i></p>	<p>11. Atsižvelgta.</p>
<p>12. Tinkamos finansuoti išlaidos Bendrosiose priemonės sąlygoje yra nurodyta, kad “<..> Paskolos lėšomis finansuojamų išlaidų tinkamumu įsitikinama iš Verslo subjekto pateikto verslo plano”. Tačiau Specialiose sąlygose „Verslo planas“ visai neminimas, o minimos „Technologinio audito išvados“.</p> <p>Tai yra, šio punkto aprašyme yra nurodyta, kad:</p>	<p>12. Neatsižvelgta. Šios sąlygos viena kitai neprieštarauja. Verslo plane pateikiama išsamesnė ir platesnė informacija apie Verslo subjekto finansus bei planuojamą įgyvendinti Projektą, integruojant ir Technologinio audito išvadas. Technologinis auditas minimas tik priemonės specialiosiose sąlygose, nes jis taikomas</p>

<p>1. Tinkamomis finansuoti išlaidomis yra laikomos Projektui vykdyti reikalingos išlaidos, remiantis Technologinio audito išvadamis. Išlaidos tinkamos finansuoti tiek, kiek jos susijusios su Projekto įgyvendinimu.</p> <p>2. Paskola gali būti suteikiama tik tai gamybos procesų įrangai su skaitmeninio technologijomis, kuri bus rekomenduota pateiktoje Technologinio audito išvadoje.</p> <p>Siekiant eliminuoti galimus nesusipratimus dėl skirtingų sąvokų naudojimo Bendrosiose ir Specialiose priemonės sąlygose, <i>siūlome Specialiose sąlygoje numatyti, kad "Technologinio audito išvados turi būti neatsiejama Verslo plano dalis (priedas)"</i></p>	<p>skaitmeninio veiklų finansavimo atveju. Ateityje priemonę planuojama papildyti dar dvejomis veiklomis, kurioms bus nustatytos atskiros specialiosios sąlygos.</p>
<p>13. Dotacija</p> <p>Šio punkto aprašyme yra numatyta, kad:</p> <p>"1. Dotacija skiriama Technologinio audito ir (arba) Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūros išlaidoms kompensuoti. Gali būti skiriama iki 50 proc. bendros šių išlaidų (su PVM) sumos siekianti dotacija, tačiau skiriamos dotacijos suma negali viršyti 20 000 Eur". Realybėje palūkanų kompensacija sieks geriausiai atveju tik 1-2 proc. nuo paskolos sumos (pvz. bus ne 8 proc., o 6 proc.).</p> <p>Pastebėtina, kad šia dotacija galės pasinaudoti tik tos pramonės įmonės kurios Technologinio audito parengimo ir (arba) Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūros paslaugas išsigys iš trečiųjų šalių</p> <p>Manome, kad tokio turinio ir dydžio dotacija nekuria pakankamo skatinamojo pobūdžio įmonėms investuoti į "gamybos procesų įrangos su integruotomis skaitmeninio technologijomis diegimą", keliant sąlygą, kad "diegiamos įrangos modelis turi būti pateiktas rinkai ne anksčiau nei prieš trejus metus nuo paraiškos pateikimo metų", bei nustatytai palūkanų maržai taikant nedidelę (santykiyje su visa investicijų verte) nuolaida, "kuri negali būti didesnė nei 50 proc.", siekiant Lietuvai svarbaus priemonės tikslo – didinti technologijas diegiančių įmonių našumo rodiklį „Vienam darbuotojui tenkanti pridėtinė vertė“.</p> <p><i>Siūlome dotaciją skirti ne tik ne tik Technologinio audito ir (arba) Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūros išlaidoms kompensuoti, bet skirti dotaciją už ambicingų (planuotų) rezultatų pasiekimą našumo rodiklio didinimo „Vienam darbuotojui tenkanti pridėtinė vertė“ srityje. Pavyzdžiui, tai galėtų būti dotacija iki 20 proc. paskolos sumos, teikiama pagal BBIR 14 arba 17 straipsnius. Į ją galėtų pretenduoti tos įmonės, kurios, praėjus pilniems Verslo subjekto finansiniams metams po Projekto įgyvendinimo pabaigos, per 2 mėnesius po finansinių ataskaitų rinkinio pateikimo VĮ „Registru centras“, pateiks informaciją (nustatytos formos pažymą) apie</i></p>	<p>13. Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Priemonės aprašymas papildytas galimybe rinktis dvejų tipų dotaciją (galima rinktis tik vieną):</p> <p>1. Technologinio audito ir (arba) Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūros išlaidoms kompensuoti; arba</p> <p>2. 10 proc. suteiktos Paskolos sumos nurašymui, konvertuojant tą dalį į dotaciją. Paskolos dalis bus konvertuota į dotaciją tik tokiu atveju, kai, įgyvendinus Projektą, bus pasiekta bent 15 proc. didesnė vienam darbuotojui tenkanti pridėtinė vertė (našumo rodiklis), nei, kad buvo prieš pradėdant įgyvendinti projektą.</p> <p>Paskolos bus teikiamos pagal Bendrosios išimties reglamento 14 straipsnį arba <i>De minimis</i> reglamentą (tais atvejais, kai netenkinamos Bendrosios išimties reglamento 14 straipsnio sąlygos).</p> <p>Technologinio audito ir (arba) Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūros išlaidų kompensavimui bus taikomas <i>De minimis</i> reglamentas.</p> <p>10 proc. suteiktos Paskolos sumos nurašymui bus taikomas Bendrosios išimties reglamento 14 straipsnis, tais atvejais, kai Paskola buvo suteikta pagal Bendrosios išimties reglamento 14 straipsnį, arba <i>De minimis</i> reglamentas, tais atvejais, kai</p>

<p>našumo rodiklio „Vienam darbuotojui tenkanti pridėtinė vertė“ padidėjimą daugiau nei 20 ar 30 proc., lyginant su tuo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koks buvo darbo našumo rodiklis įmonėje prieš investicijas; arba - koks yra vidutinis našumo rodiklis atitinkamame pramonės sektoriuje (pagal EVRK2), kuriame veiklą vykdo Projektą įgyvendinusi įmonė investavusi paskolos lėšas. <p>Tuo pačiu, gali būti aprašyme numatyta, kad bendra akumuliuota dotacijos suma, kartu su dotacija skirta Technologinio audito ir (arba) Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūros išlaidoms kompensuoti, negali būti didesnė nei 20 arba 30 proc.</p> <p>Dotacijos buvimas, kaip taisyklė skatina diegtis modernesnės technologijos, kurios gali būti efektyvesnės siekiant didinti darbo našumo rodiklį.</p> <p>Aprašyme yra numatyta, kad „5. Skiriamos dotacijos suma yra nereikšminga (<i>de minimis</i>) pagalba, kuri suteikiama pagal <i>De minimis</i> reglamento nuostatas, neviršijant didžiausio galimo nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos dydžio, nurodyto <i>De minimis</i> reglamento 3 straipsnyje. Jeigu apskaičiuotas nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos dydis viršija didžiausią galimą suteikti nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos dydį, atitinkamai mažinama skiriamos dotacijos suma arba dotacija nesuteikiama”.</p> <p>Tai yra dotacija yra siejama tik su <i>de minimis</i> pagalba.</p> <p>Tačiau palūkanų kompensacijai gauti, pagal Bendrųjų sąlygų punktą 15. Valstybės pagalbos teikimas ir apskaičiavimas, bus taikomos Bendrosios išimties reglamento 14 straipsnio arba <i>de minimis</i> reglamento nuostatos.</p> <p>Pastebėtina, kad <i>de minimis</i> pagalba Lietuvoje taikoma labai plačiai, tuo sudarant nepalankias sąlygas verslo subjektams, kai yra greitai pasiekiamas maksimalus galimos pagalbos kiekis, neišnaudojant kitų galimybių kurias suteikia Bendrosios išimties reglamentas, pavyzdžiui, Bendrosios išimties reglamento 28 straipsnis (inovacijų konsultavimo paslaugos – Technologinis auditas ir (arba) Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūra yra tokių paslaugų rezultatas), kai paramos intensyvumas MVĮ gali siekti iki 50 ar net iki 100 proc.).</p> <p>Siūlome:</p> <ul style="list-style-type: none"> - paskolų palūkanų kompensacijai - taikyti Bendrųjų sąlygų punkte “15. Valstybės pagalbos teikimas ir apskaičiavimas” nurodytus reglamentus 	<p>Paskola buvo suteikta pagal <i>De minimis</i> reglamentą. Jei bendra Paskolos ir dotacijos valstybės pagalbos suma viršys didžiausią galimą valstybės pagalbos ar didžiausios galimos nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos sumą, atitinkamai bus keičiamos viena iš šių sąlygų (dotacijos dydis, Paskolos suma, Paskolos laikotarpis, Paskolos palūkanų normos dydis).</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> - <i>Technologinis audito išlaidų dotacija visiems – taikyti de minimis reglamentą;</i> - <i>Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūros išlaidų dotacija MVĮ – taikyti Bendrosios išimties reglamento 28 straipsnį</i> - <i>Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūros išlaidų dotacija MVKĮ ir VKĮ – taikyti de minimis reglamentą</i> - <i>20 proc. dotacija nuo paskolos sumos už ambicingų (planuotų) rezultatų pasiekimą našumo rodiklio didinimo „Vienam darbuotojui tenkanti pridėtinė vertė“ - Bendrųjų sąlygų punkte “15. Valstybės pagalbos teikimas ir apskaičiavimas” nurodytus reglamentus.</i> 	
<p>14. Papildomi privalomi pateikti dokumentai</p> <p>Šio punkto aprašyme nurodoma, kad: “2. Pabaigus įgyvendinti Projektą turi būti pateikta: 2.1. ne vėliau kaip per 2 mėn. sąskaita faktūra už suteiktas Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūros paslaugas ir sąskaitos faktūros apmokėjimą įrodantis dokumentas (tais atvejais, kai prašoma dotacijos Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūros išlaidoms kompensuoti); 2.2. praėjus pilniems Verslo subjekto finansiniams metams po Projekto įgyvendinimo pabaigos, per 2 mėnesius po finansinių ataskaitų rinkinio pateikimo VĮ „Registrų centras“, turi būti pateikta nustatytos formos pažyma apie našumo rodiklį „Vienam darbuotojui tenkanti pridėtinė vertė“. Pažymos forma pateikiama INVEGOS internetiniame puslapyje adresu www.invega.lt.” Bendrose sąlygose minima “2. Pabaigus įgyvendinti projektą, per 20 d. d. pateikti INVEGAI ilgalaikio turto, kuris buvo įsigytas Paskolos lėšomis, įvedimo į eksploataciją aktą”, sąvokų sąrašė pateikiamas terminas “Projektas”, kuris apibrėžiamas kaip “Paskolos gavėjo Investicijos į ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą įgyvendinimas”. Taip pat nurodoma, kad “Projektas iki Paraiškos pateikimo dienos turi būti nepradėtas įgyvendinti”.</p> <p>Šiuose ir kituose sąlygų punktuose naudojamas terminas “Projekto pabaiga”, tačiau nėra pateikiama informacija, kuri tiesiogiai įvardintų Projektų trukmę.</p> <p>Bendrose sąlygose nurodoma, kad: “1. Paskolos sutarties terminas negali būti ilgesnis kaip 120 mėnesių, kuris esant objektyvioms priežastims gali būti pratęstas, bet ne ilgiau nei iki 180 mėn. Trumpesnė nei maksimalaus termino Paskola gali būti pratęsiama iki maksimalaus galimo termino, jei Paskolos gavėjas to pagrįstai prašo ir sutinka sumokėti INVEGOS nustatytą Paskolos sutarties sąlygų pakeitimo mokestį.</p>	<p>14. Žr. atsakymą į II pastabos 9 punktą.</p>

<p>2. Paskolos lėšų išmokėjimo terminas – ne ilgesnis nei 12 mėn. nuo Paskolos sutarties pasirašymo dienos. Esant pagrįstoms aplinkybėms, Paskolos lėšų išmokėjimo terminas Paskolos davėjo sprendimu Paskolos sutartyje gali būti nustatytas ilgesnis, bet ne ilgesnis nei 24 mėn.”</p> <p>Tai yra naudojami du terminai “Paskolos sutarties terminas ir “Paskolos lėšų išmokėjimo terminas”, kurie nėra aprašuose susieti su “Projekto” terminu. Jau nekalbant apie tai, kad “Projektas” gali būti pradėtas po paraiškos pateikimo ir iki Paskolos sutarties pasirašymo datos.</p> <p>Siūlome sąlygose nustatyti Projekto trukmę arba įvardinti projekto pabaigos data, pavyzdžiui, “2 mėnesiai iki Paskolos lėšų išmokėjimo termino pabaigos” (pastaba: nes pagal bendrąsias sąlygas “pabaigus įgyvendinti Projektą turi būti pateikta ne vėliau kaip per 2 mėn. sąskaita faktūra už suteiktas Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūros paslaugas ir sąskaitos faktūros apmokėjimą įrodantis dokumentas” bei „Pabaigus įgyvendinti projektą, per 20 d. d. pateikti INVEGAI ilgalaikio turto, kuris buvo įsigytas Paskolos lėšomis, įvedimo į eksploataciją aktą”).</p>	
<p>15. Papildomos, aukščiau neįvardintos pastabos</p> <p>Prašome pateikti sąrašą, kokie dokumentai ar informacija turės būti pateikta kartu su paraiška.</p> <p>Papildomai prašome pateikti reikalavimus verslo planui.</p>	<p>15. Paaiškinimas.</p> <p>Dokumentai teikiami kartu su paraiška bei reikalavimai verslo planui bus nurodyti priemonės aprašymo dalyje „Paskolos gavėjo bendrosios tinkamumo sąlygos“ teikiamų dokumentų sąrašė.</p> <p>Priemonės aprašymo viešinimo metu šiuos dokumentus buvo numatyta nurodyti INVEGOS tiesioginių paskolų ir prašymų teikimo bei vertinimo tvarkoje, tad aprašyme šie dokumentai viešinimo metu nurodyti nebuvo.</p>
<p>16. Aprašymo 4 priedas</p> <p>Pateikiamame aukštą pridėtinę vertę (APV) kuriančių pramonės įmonių veiklos kodų sąrašė pateikiami praktiškai visi kodai pagal EVRK 2 red., kurie priskiriami visoms “Pramonės įmonėms”. Tai yra nebėra skirtumo tarp Paskolos gavėjo specialiujų tinkamumo sąlygų VVL ir Sostinės regionuose.</p> <p>Pagal šiuo metu EIM taikomą praktiką, APV sektoriui priskirtina įmonė, t. y. kuri vykdo pagrindinę ekonominę veiklą aukštųjų (angl. „high-tech“), aukštesniųjų (angl. mediumtech“) technologijų arba aukštųjų technologijų žinioms imlių paslaugų (angl. „high-tech knowledge-intensive services“ (KIS))sektoriuose. Prie aukštųjų (angl. „high-tech“) technologijų veiklos priskirtina veikla, patenkanti į šiuos Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus (EVRK 2 red.), patvirtinto Statistikos departamento prie Lietuvos</p>	<p>16. Atsižvelgta.</p>

	<p>Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007m.spalio31d. įsakymuNr.DJ-226(toliau–EVRK 2 red.), kodus: pagrindinių vaistų pramonės gaminių ir farmacinių preparatų gamyba (21); kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba (26); orlaivių ir erdvėlaivių bei susijusios įrangos gamyba(30.3).</p> <p>Detaliau: https://2021.esinvesticijos.lt/uploads/documents/docs/2023-06/52b80b6ebf9aa4ca2e1b2bd3c9b4b69917346c838087ac1cca70e5862dfe27db.pdf</p> <p><i>Siūlome Skatinamosios finansinės priemonės „POKYTIS“ aprašymo 4 priede palikti tik specifinius EVRK2 kodus, kurie yra priskiriami aukštą pridėtinę vertę kuriantiems ekonominės veiklos sektoriams.</i></p>	
<p>III</p>	<p>1. Numatyta, kad Dotacija skiriama Technologinio audito ir (arba) Technologinio audito nuostatų įgyvendinimo technologinės priežiūros išlaidoms kompensuoti.</p> <p>Paprastai įmonėms, prieš investuojant, reikia daugiau įrodymų apie sutaupymą jau veikiančių gamybos procesų skaitmenizavimo metu. Ypatingai mažoms ir vidutinėms įmonėms vis dar trūksta naujas technologijas gerai išmanančių specialistų, todėl dažnai įmonės įsigydamos technologinę įrangą susiduria su technologijų integravimo problemomis, perinvestuoja, dėl ko turi likvidumo problemų. Lietuvoje įmonėms vis dar trūksta darbuotojų, turinčių kompetencijos valdyti skaitmeninę ir ekologišką gamyklos transformaciją. Dažnai inžinieriai, visų lygių vadovai susiduria su sunkumais integruodami tiekimo grandinės valdymo sprendimus, kurie suteikia galimybę būti tiesiogiai susieti su klientais.</p> <p>Šioms problemoms išspręsti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos priemonių, skirtų išvystyti Skaitmeninių inovacijų centrų tinklą Lietuvoje, paslaugų rinkinyje yra numatyta teikti platų „išbandyk prieš investuojant“ paslaugų spektrą, apimantį technologinį auditą, gamybos procesų skaitmeninimo koncepcijų parengimą kai pasiūloma koncepcija seniems, tačiau vis dar efektyviai naudojamiems gamybiniais įrengimams, integruoti su naujomis skaitmeninėmis technologijomis, atliekami koncepcijų patvirtinimo ir prieš projektinių pasiūlymų parengimo darbai bei koncepcijos patvirtinimo bandymai (Prove of Concept etapas), parengiama projektinė integravimo dokumentacija reikalinga sprendimus integruosiantiems rangovams pateikti integravimo dokumentaciją (integravimo projektas), vykdomi sprendimų prototipavimo darbai.</p> <p>Ši problema yra įvardinta ataskaitoje „Patobulinta strategija, skirta Ekonomikos transformacijai, pagrįstai sumania specializacija“, kur nurodoma, kad Pramonės pereinamojo laikotarpio regionai dažnai susiduria su dideliais iššūkiais didindami darbo našumą, ypač kai jie neturi pakankamai vidinių gebėjimų ir / arba pajėgumų, nėra įgalinančių pramonės ryšių arba yra žemos kvalifikacijos darbuotojų. Ataskaitoje</p>	<p>1. Paaiškinimas.</p> <p>Šiuo klausimu konsultuotasi su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija. 2014-2020 m. ES fondų finansavimo periode Lietuvos verslo paramos agentūra įgyvendino subsidijų priemonę „Pramonės skaitmeninimas LT“. Vadovaujamosi minėtos priemonės patirtimi, kai praktika parodė, kad Technologinio audito išvada yra pakankamas dokumentas Pramonės įmonių skaitmeninimo technologijų poreikiui pagrįsti.</p>

	<p>nurodoma, kad įmonėms kyla didelių problemų, susijusių su naujovių sklaida ir įsisavinimu įmonėse. Labai svarbu, kad regioninė inovacijų ir investicijų politika numatytų priemones ne tik kurti pažangiausias inovacijas, bet ir jas diegti integruojant ir įgyvendinant jau egzistuojančių procesų ar technologijų pritaikymą.</p>	
IV	<p>1. Siūlytume priemonei taikyti rinkos sąlygos palūkanas, taip pat sutarties terminą riboti iki 5-7 metų (grąžinimo grafiko nekeičiant, nustatant didesnę grąžinamą kredito sumą termino pabaigoje).</p>	<p>1. Neatsižvelgta. Maksimalūs sutarties terminai nustatyti atsižvelgiant į atliktą verslo srities planuojamų finansinių priemonių išankstinį vertinimą. Tačiau kiekvienas Projektas bus vertinamas individualiai ir bus nustatoma konkretaus Verslo subjekto bei Projekto situaciją atitinkanti Paskolos trukmė bei grafikas. INVEGAI šią priemonę įgyvendinti pavesta „Inovacijų skatinimo fondo“ sutartimi, sudaryta tarp INVEGOS ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos. Priemonė finansuojama ES struktūrinių fondų lėšomis pagal 2021 – 2027 metų ES fondų investicijų programoje nustatytus uždavinius ir pagal 2022 – 2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonių veiklas. Šia priemone įgyvendinamos veikloms ir pagal jas finansuojamiems projektams keliami įvairūs ES investicijų programoje bei ES reglamentuose nustatyti reikalavimai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektas turi atitikti Reikšmingos žalos nedarymo principą (Aprašymo bendrųjų sąlygų 4 dalis); • vienai iš veiklų keliamas privalomas atitikimas Sumaniosios specializacijos koncepcijai; • Sostinės regione finansavimas galimas tik aukštą pridėtinę vertę kuriančioms Pramonės įmonėms; • išlaidoms pagrįsti privaloma pateikti Technologinio audito išvadą; • pabaigus įgyvendinti Projektą, Paskolos gavėjas turės pateikti informaciją, kaip pakito įmonės, gavusios Paskolą, našumas po įgyvendinto Projekto.

		<p>Įmonė, kreipdamasi finansavimo rinkoje, nesusiduria su tokiais specifiniais reikalavimais. Todėl, siekiant, kad šia priemone būtų pasiekti ES fondų investicijų programoje numatyti tikslai, Paskolų gavėjams nustatytos tam tikros lengvatos, t. y. teikiama valstybės pagalba pagal Bendrosios išimties ir <i>De minimis</i> reglamentus (rinkos palūkanos šiai priemonei netaikomos),.</p>
	<p>2. Siūlome pakeisti reikalavimą dėl finansinių institucijų neigiamo atsakymo pateikimo, į reikalavimą pateikti patvirtinančius dokumentus, jog finansų institucijos nefinansuoja projekto jokiais sąlygomis.</p>	<p>2. Neatsižvelgta. 2024 m. sausio 26 d. įvykusio susitikimo su Lietuvos bankų asociacija (toliau – LBA) metu sutarta, kad INVEGOS ir LBA suderintos atsisakymo finansuoti pažymos forma yra tinkama ir pakankama.</p>
	<p>3. Priemonės tikslas: ar šia priemone siekiama, kad tik Invega skolintų verslui, ar norima skolinti drauge su kitais finansų rinkos dalyviais?</p>	<p>3. Paaiškinimas. 2022 m. lapkričio 17 d. vykusio susitikimo su potencialiais finansų tarpininkais metu, INVEGA pristatė šią priemonę, siekdama įvertinti galimybę ją įgyvendinti per finansų tarpininkus. Tačiau po susitikimo finansų tarpininkai informavo, kad tokios finansinės priemonės įgyvendinimas jiems nebūtų patrauklus, nes Europos regioninės plėtros fondo lėšomis numatoma investuoti į gana siauras sritis, finansinė priemonė skirta tik ribotam ratui galutinių gavėjų. Taip pat finansinės priemonės pasirengimo įgyvendinti bei administravimo kaštai finansų įstaigai būtų per dideli, potencialių paskolų gavėjų skaičius, tikėtina, būtų per mažas. Taip pat finansų tarpininkai išsakė nuomonę, kad tokią finansinę priemonę būtų sudėtinga administruoti dėl jai taikomų labai specifinių reikalavimų, kurie neatitinka įprastinės finansų įstaigų veikloje taikomos praktikos. Todėl INVEGA, įvertinusi finansų įstaigų išsakytą poziciją, kartu su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija priėmė sprendimą priemone įgyvendinti teikiant tiesiogines INVEGOS paskolas. INVEGA gali skirti iki 75 proc. Projekto vertės dydžio siekiantį finansavimą. Bent 10 proc. Projekto vertės Paskolos gavėjas privalo finansuoti nuosavomis lėšomis, likusią 15 proc. Projekto finansavimo dalį</p>

		gali sudaryti tiek nuosavos, tiek skolintos lėšos. Tad finansų rinkos dalyviams dalyvauti galimybė yra.
	4. Kaip vyks skolinimas įmonei? Sąlygų 9 p., sako, kad Invega finansuoja iki 75 % be PVM projekto vertės, o įmonė nuosavų lėšų turi turėti min. 10 %, tačiau nėra aišku kas ir kaip finansuos 15 %?	4. Paaiškinimas. 15 proc. Projekto vertės Paskolos gavėjas gali finansuoti tiek nuosavomis lėšomis, tiek skolintomis (susijusių Paskolos gavėjo įmonių, Paskolos gavėjo akcininkų ar finansų rinkos dalyvių lėšomis).
	5. Kokia pažymos paskirtis? Sąlygų 1.2.14. p. matome prieštaravimą: jei bankas neteikia paskolos, o tuo pačiu turėtų iš dalies teikti finansavimą? Kas finansuos 15%?	5. Paaiškinimas. Pažymoje nurodoma paskolos suma ir paskolos paskirtis, t. y. prašoma patvirtinti, ar finansų įstaiga gali suteikti konkretaus dydžio paskolą Projektui.
	6. Ar teisingai suprantame, kad bankai turėtų priimti nedraustą skolinimą, o Invegos draustą skolinimas? Sąlygų 11p. ir 18p. riboja banką dalyvauti programoje, kadangi finansuojamas objektas gali būti įkeičiamas tik Invegai, be to, jei įmonė pažeidžia kažkurią iš sąlygų, privaloma grąžinti visą paskolą ir sumokėti palūkanas. O kaip tuomet su banko paskolą? Kuri ir nedrausta, ir suprantame nebūtų laikomasi pari passu ar pro rata sąlygų?	6. Paaiškinimas. Priemonės aprašymas nereguliuoja santykių tarp Paskolos gavėjo ir kitų kreditorių. Aprašyme nustatomos sąlygos, kurios minimizuoja INVEGOS kaip skolintojos riziką.
	7. Manome, kad siūloma kainodara neatitinka rinkos praktikos: Administravimo mokestis – 0,4proc., ne mažiau 200€, pakeitimo mokestis 100 EUR, marža pagal Invega skaičiuoklę, (jos kol kas nėra) ir 50 proc. nuolaida – tai nėra rinkos kaina ar praktika 50 proc. nuolaida maržai.	7. Paaiškinimas. Priemonei taikomi tipiniai INVEGOS tiesioginės paskoloms nustatyti sutarties sudarymo ir sąlygų keitimo mokesčiai. Dėl taikomų palūkanų, žiūrėti atsakymą į IV pastabos 1 punktą.